

communicative roles and attitudes of participants in the therapeutic process. The conclusions summarize the analysis of scientific and vocabulary definitions of the terms *psychotherapy* and *psychotherapy discourse*, characterize the key constitutive features of psychotherapy discourse. In addition, the main principles of the analysis of psychotherapy discourse are highlighted in the article.

Taking into account the results of the research, it was noted that special attention during the linguistic description of the analyzed discourse has to be paid to the participants of the psychotherapeutic session – the therapist and the client, and that serves as the prospect of further research.

Keywords: psychotherapeutic discourse, analysis, sign, chronotope, strategy, tactics.

УДК 811.111'373'42

Юлія Кишеня

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ УКРАЇНА В АНГЛОМОВНИХ ПРОМОВАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПЕТРА ПОРОШЕНКА

Стаття присвячена дослідженню концепту Україна в промовах Президента України. Матеріалом слугували тексти англомовних промов Петра Порошенка 2014, 2017 років. Актуальність теми зумовлена зростанням наукового інтересу в лінгвістиці до концепту взагалі та концепту УКРАЇНА окремо, що пояснюється стрімкою інтеграцією України у світові процеси та зацікавленістю світової спільноти у внутрішній ситуації в нашій країні. В роботі стисло охарактеризовано основні функції й особливості політичного дискурсу, до якого належать президентські промови; запропоновано визначення концепту з погляду лінгвокогнітивного та лінгвокультурологічного підходів; виявлено ключові слова-репрезентанти даного концепту в досліджуваних одиницях дискурсу, визначено ім'я концепту – UKRAINE; зроблено ідеографічну параметризацію лінгвокультурного концепту УКРАЇНА; заповнено слоти предметного фрейму концепту УКРАЇНА, виходячи з лінгвокогнітивних позицій, коли фрейми використовуються для побудови концептуальних структур.

Ключові слова: політичний дискурс, концепт, слова-номінатори концепту, ідеографічна параметризація, фрейм, фреймовий аналіз.

Постановка наукової проблеми та її значення. XXI століття – це ера стрімкого економічного, науково-технічного та культурного розвитку, який був би неможливий без побудови принципово нової комунікативної взаємодії як між окремими індивідуумами, так і цілими державами. Спілкування без меж і кордонів поширюється на побутовому рівні, серед наукової спільноти та навіть у дипломатичних відносинах. Явище глобалізації сприяє розвитку в сучасній лінгвістиці таких напрямків, як когнітивна лінгвістика, лінгвокультурологія, дискурсологія, соціолінгвістика. Активно вивчаються гештальти, фрейми, скрипти, концепти та концептосфери – умовні моделі, структури, що відображають способи пізнання світу представниками різних мовних свідомостей, допомагають зрозуміти гносеологічні процеси. Серед перерахованих структур концепт привертає найбільший наукових інтерес не тільки в лінгвістиці, а й на стиках дисциплін. Різним концептам присвячено безліч наукових розвідок. У світлі всього вищезазначеного вважаємо актуальним проаналізувати концепт УКРАЇНА у промовах першої особи нашої держави – Президента України Петра Порошенка.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Сьогодні багато українських лінгвістів займаються дослідженням і аналізом концептів (А. П. Мартинюк, С. А. Жаботинська, О. І. Морозова, А. М. Приходько та ін.). Але серед великої кількості робіт, присвячених вивченню концептів, нами знайдено лише дві, що висвітлюють концепт УКРАЇНА. У першій роботі розглядається концепт УКРАЇНА в сучасному англомовному газетному дискурсі [4]. В другому – розглядається цей концепт у творчості Тараса Шевченка [5]. Декілька робіт сфокусовано на концепті БАТЬКІВЩИНА (що ототожнюється в свідомості українців з концептом Україна), виконаних на матеріалі українського фольклору, української та слов'янської поезії. Однак відсутні дослідження концепту УКРАЇНА в промовах найвпливовіших осіб, які представляють державу на міжнародній арені та формують суспільно-політичну думку про Україну.

Мета роботи – дослідити й проаналізувати способи вербалізації концепту УКРАЇНА на матеріалі промов Президента України Петра Порошенка. Для реалізації цієї мети було виконано такі завдання: охарактеризовано політичний дискурс, до якого належать промови Президента; виділено з промов найменші одиниці дискурсу для аналізу концепту УКРАЇНА; виявлено засоби вербалізації вказаного концепту в промовах Президента, зроблено ідеографічний та фреймовий аналіз концепту.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У всі часи міжнаціональне спілкування було зумовлено дипломатичними, економічними, соціально-культурними зв'язками народів, оскільки жодна країна не розвивається ізольовано від світової спільноти. Президент Петро Порошенко – один з небагатьох політиків, що володіє англійською на дуже високому рівні. Це дозволяє йому створювати промови, заяви, спілкуватися англійською під час закордонних візитів. Наша ціль – простежити, як Петро Порошенко з допомогою висококваліфікованих спеціалістів (відомо, що тексти промов готуються цілою командою фахівців з прес-служби Президента та державного Інституту стратегічних досліджень) представляє нашу державу перед представниками інших країн, зокрема, як формується концепт УКРАЇНА в промовах президента.

Матеріалом дослідження стали промови, що зберігаються в архіві офіційного сайту Президента за 2014 та 2017 роки. 2014 рік – рік початку АТО на сході країни, початку президентського правління Петра Порошенка. Промови за 2017 рік презентують сучасний стан, сучасну ситуацію, що впливають на сприйняття концепту УКРАЇНА. Кожну промову членуємо на окремі висловлювання-тези, що найчастіше структурно дорівнюють реченню або декільком реченням.

Публічні промови Президента належать до політичного дискурсу. У своєму дослідженні вважаємо доцільним виокремити слідом за Д. Грейбером [8] такі функції політичного дискурсу: 1. поширення інформації – важлива риса політичного дискурсу стосовно адресата (*In February, when the world saw that no one could take away Ukraine's freedom – an external aggressor decided to take away a part of Ukraine's territory.*); 2. визначення порядку денного, суть цієї функції полягає в контролі за поширенням інформації (*I rely on support of your delegations for Ukraine's initiatives to ensure observance of human rights*); 3. проєкція в майбутнє та минуле, що виявляється у прогнозуванні політики на майбутнє з урахуванням позитивного чи негативного досвіду минулого (*"Values come first" – this is the truth the West would remind Ukraine of over the last years. Now it is Ukraine's turn to remind the West of this truth!*).

Концепти фіксують конденсоване колективне знання (включаючи й несвідоме) у вигляді структури, що позначається вербально. Концепт – одиниця ментального лексикону, що отримує ім'я за словом-номінатором, саме тому мовному знаку, який передає загальний зміст даного концепту найбільш сконцентровано й адекватно. При аналізі концепту треба виявити ключові слова-репрезентанти даного концепту в досліджуваних одиницях дискурсу. Зазвичай концепт співвідноситься більше ніж з однією лексичною одиницею, кількість його мовних репрезентантів пропорційна осмисленості концепту, усвідомленню наскільки глибоко поняття або явище, виражене певним концептом, пережите у досвіді народу, наскільки широко віддзеркалюється в колективній та індивідуальній свідомості. Аналізуючи концепт УКРАЇНА, ми виявили розбіжність між широтою осмислення концепту у свідомості усього народу та кількістю слів-номінаторів, що трапляються в промовах Президента. Слова, що вербалізують концепт, такі: ім'я концепту – **UKRAINE**, ім'я концепту в присвійному відмінку **Ukraine's... / ...of Ukraine**, прикметник, утворений від імені концепту, **Ukrainian**, субстантивований прикметник **Ukrainians**, словосполучення **Ukrainian people, Ukrainian State**, особовий займенник **we** (його граматичні форми **us, our**) та іменники **nation, country, home**. Така обмежена кількість слів-номінаторів зумовлена матеріалом дослідження, а саме його належністю до політичного дискурсу та рисами цього типу дискурсу, які вже зазначено вище; зумовлена такими прагматичними чинниками, як офіційність ситуації, що виключає вживання поетичних образів, іноземна цільова аудиторія, яка не ознайоmlена з українською культурою, мета промов – презентувати Україну як державу. Всі слова-номінатори акцентують на тому, що УКРАЇНА – це держава, це нація, це територія, це домівка українського народу. Розглянемо на прикладах засоби вербалізації концепту УКРАЇНА.

Ukraine wants peace and restoration of sovereignty over its territory.

Russia wants control over Ukraine and undermines every effort to restore our sovereign control within Ukraine's borders.

Russia continues the occupation of sovereign territories of Ukraine.

Sooner or later, peace will return to Ukrainian homes.

The last half-year has been a time of ultimate challenge for millions of Ukrainians.

the voice of the Ukrainian people from different parts of Ukraine

We have no right to fail against this challenge.

We will prove our dignity.

People are deliberately chased and captured only for the fact that they are citizens of their own country – of the Ukrainian State.

There is hardly more evident example of a nation than Ukraine, which has to fight a two-front war at the same time.

Ukraine has always been a hospitable home for all who came in peace.

Наше дослідження інтегрує здобутки лінгвокультурологічного та когнітивно-дискурсивного підходів.

З погляду лінгвокультурології концепт є «основною чарункою культури в ментальному світі людини» [6, с. 43]; одиницею “колективного знання/ свідомості (такою, що відсилає до вищих духовних цінностей), вербалізованою у мові і позначеною етнокультурною специфікою” [1, с. 51]; умовною ментальною одиницею, спрямованою на комплексне вивчення мови, свідомості і культури. Однією з базових процедур аналізу лінгвокультурного концепту є його ідеографічна параметризація [7, с. 261]. Ідеографічна параметризація досліджуваних концептів може бути здійснена за допомогою такої когнітивної структури, як фрейм, що є одним із способів ‘упакування’ концептуальної інформації. Фрейм визначають як когнітивну структуру, що ґрунтується на імовірнісному знанні про типові ситуації й пов’язаних з цим знанням очікувань з приводу властивостей і відношень реальних чи гіпотетичних об’єктів. Слоти, з яких складається фрейм, становлять собою порожні вузли, що заповнюються перемінними (конкретними фактами з тієї чи іншої практичної ситуації). Кожний слот містить певний тип інформації, релевантний для об’єкта/ феномена, що є денотатом/ референтом імені концепту та інших засобів його вербалізації.

Результати ідеографічного аналізу концепту УКРАЇНА дозволяють дійти висновку, що фрейми досліджуваного концепту залучають такі слоти:

1. – просторові / територіальні характеристики.

1.1. наявність кордонів: *That, within the internationally recognized borders of Ukraine, the military actions and the blatant occupation of parts of our sovereign territory are over. / Russia wants control over Ukraine and undermines every effort to restore our sovereign control within Ukraine's borders.*

1.2. територіальна цілісність: *Ukraine wants peace and restoration of sovereignty over its territory. / I (the President) am ready to discuss anything – accept one thing – Ukraine's dismemberment.*

1.3. окуповані території: *Ending the occupation and annulling the annexation is not only an integral precondition to a full normalization of relations between Ukraine and Russia.*

1.4. історичний, політичний розподіл території: *The voice of the Ukrainian people from different parts of Ukraine – eastern and western, northern and southern, free and occupied. / Last week the Ukrainian parliament adopted a law on establishing conditions for peaceful settlement of the situation in the certain areas of the Donetsk and Luhansk regions.*

1.5. ландшафт: *in the steppes of Ukraine.*

2. – часові характеристики

2.1. Україна в минулому столітті: *These Ukrainian army, these young boys (underequipped, and often unappreciated by the world) are the only thing that now stands between the reality of peaceful coexistence and the nightmare of a full relapse into the previous century and a new cold war.*

2.2. Україна до 2014: *To reach this goal – we will have to root out the sins that drained Ukraine's potential for such a long time and made the two decades of independence a time of lost opportunities. / Ukraine was not prepared to face the enemy.*

2.3. Україна після 2014: *“Live free!” – must be the message Ukraine and America send to the world, while standing together in this time of enormous challenge.* / *The aggression against Ukraine has become one of the worst setbacks for the cause of democracy in the world in years.*

3. – характеристики волевиявлення / державної позиції

3.1. Україна за свободу: *“Live free or die!” are the words of Ukrainian soldiers standing on the line of freedom in this war.*

3.2. Україна за суверенітет: *Ukraine has the right to defend her territory – and it will do so, with all the courage of her heart and dedication of her soul!*

3.2. Україна потребує допомоги: *Help us in that struggle, and tomorrow’s Europe will be united, stable and morally strong.*

3.3. Україна за реформи: *Ukraine’s choice was the same as America’s: freedom, democracy, and the rule of law.* / *Given the current situation in and around Ukraine, the implementation of comprehensive reforms is not a matter of Ukraine succeeding, but of Ukraine surviving.*

4. – рольові характеристики

4.1. Україна – жертва російської агресії: *Now they (Russian troops) have invaded Ukraine.* / *In February, when the world saw that no one could take away Ukraine’s freedom – an external aggressor decided to take away a part of Ukraine’s territory.*

4.2. Україна – держава-миротворець: *Ukraine has been a strong partner of this Organization in peacekeeping activities for many years.*

4.3. Україна – друг інших країн: *Ukraine has always had a special bond with the United States. / African countries can fully count on Ukraine as its reliable friend.*

4.4. Україна – партнер: *Today, Ukraine is taking shape as America’s natural and consequential partner in the region.*

4.5. Україна – гостинна господарка: *Ukraine has always been a hospitable home for all who came in peace.*

У межах когнітивно-дискурсивного підходу концепт постає як «оперативна змістова одиниця пам’яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку (lingua mentalis), усієї картини світу, відображеної в людській психіці» [3, с. 90].

Із лінгвокогнітивних позицій значення кожного конкретного слова являє собою фрагмент інформації, елементи якої певним чином впорядковані, «аранжовані» у складі єдиного цілого. При цьому спосіб «аранжування» задається концептуальною структурою. Гіпотетично існують такі концептуальні структури, які є універсальними паттернами організації інформації, що вербалізується. Будучи свого роду «лекалами» для думки, вони містять обмежений набір понятійних елементів і зв’язків між ними. Для побудови концептуальних структур С. А. Жаботинська пропонує використовувати п’ять базисних фреймів, що мають свої модифікації. Це предметний фрейм, таксономічний фрейм, посесивний фрейм, акціональний фрейм і компаративний фрейм [2].

У рамках цього дослідження заповнюємо слоти предметного фрейму. У предметному фреймі одна і та ж сутність (ЩОСЬ або ХТОСЬ) характеризується своїми кількісними, якісними, буттєвими, локативними і темпоральними параметрами. Вони представлені в наборі пропозицій, де між предметом і його властивостями встановлюється зв’язок є / існує:

ЩОСЬ (УКРАЇНА) є СТИЛЬКИ (одна); e.g. *I (the President), as the Head of State, want peace for Ukraine and Europe.*

ЩОСЬ (УКРАЇНА) є ТАКЕ (вільна, миролюбива, неподільна); e.g. *So, Russia tries to exchange peace in Ukraine for Ukraine’s freedom.* / *Only in 2017 Ukraine has initiated long-lasting ceasefires for three times – Easter, Harvest and Back to School ceasefires.* / *I am ready to discuss anything – accept one thing – Ukraine’s dismemberment.* / *“Live free!” – must be the answer, with which Ukraine comes out of this war.* / *Ukraine’s involvement in UN peacekeeping did not halt even at the height of the armed attack on my country by the Russian Federation.*

ЩОСЬ (УКРАЇНА) існує ТАК (існує з порушеною цілісністю, з частково окупованою територією, страждаючи від агресії з боку Росії); e.g. *Ukraine – eastern and western, northern and southern, free and occupied.* / *Peace and security is what Ukrainians in the Donbas are striving for.* / *In reality, what we got from Russia was annexation and a war that has brought Ukraine to the brink of its survival.*

ЩОСЬ (УКРАЇНА) є / існує ТАМ (Європа, світ); e.g. *The aggression, which turned into brutal attack not only against Ukraine, but also against the human rights in the very heart of Europe. / I, as the Head of State, want peace for Ukraine and Europe. / By supporting Ukraine, you support a new future for Europe and the entire free world.*

ЩОСЬ (УКРАЇНА) є / існує ТОДІ (зараз, тоді, завжди); e.g. *For decades, Ukraine has served as a resolute contributor to global security. / Twenty years after Ukraine was invaded by one of those who vowed to respect and (if necessary) to protect Ukraine's borders. / I will focus on one thing that is at the core of Ukraine's existence today: freedom. / Ukraine has ever had in the history of the nation.*

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Промови Президента належать до політичного дискурсу та ілюструють основні функції цього дискурсу; серед слів-номінаторів, що вербалізують даний концепт у промовах, визначено такі: **UKRAINE** (ім'я концепту), *Ukraine's... / ...of Ukraine, Ukrainian, Ukrainians, Ukrainian people, Ukrainian State, we, nation, country, home*. У результаті ідеографічного аналізу концепту УКРАЇНА встановлено, що фрейми досліджуваного концепту залучають такі слоти: просторові / територіальні, часові, рольові характеристики, характеристики волевиявлення / державної позиції. Заповнено слоти предметного фрейму концепту Україна: УКРАЇНА є одна, УКРАЇНА є вільна, миролюбива, неподільна; УКРАЇНА існує з порушеною цілісністю, з частково окупованою територією, страждаючи від агресії з боку Росії; УКРАЇНА існує в Європі, світі, існує зараз, тоді, завжди. В перспективі вважаємо актуальним завершити фреймовий аналіз, заповнивши слоти таксономічного, предметного, посесивного, акціонального та компаративного фреймів.

Джерела та література

1. Воркачѳв С. Г. Счастье как лингвокультурный концепт / С. Г. Воркачѳв. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2004. – 236 с.
2. Жаботинская С. А. Лексическое значение: принципы построения концептуальной сети / С. А. Жаботинская // Pstyga, A. (red.) Slovo z perspektywy jezykoznawcy s tłumacza. – Gdansk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdanskiego, 2005. – S. 53–62
3. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова, В. З. Демьянков, Ю. Г. Панкрац, Л. Г. Лузина. – М. : Моск. гос. ун-т, 1996. – 245 с.
4. Мудраченко Т. Б. Актуалізація концепту УКРАЇНА в сучасному англомовному газетному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 «Гермагнські мови» / Мудраченко Тетяна Борисівна. – Х. : Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 200 с.
5. Остапчук В. Концепт України у творчості Т. Шевченка / В. Остапчук // Київські полоністичні студії. – 2015. – Т. 26. – С. 154–158.
6. Степанов Ю. С. Константы: словарь русской культуры. – М. : Академический проект, 2001. – 990 с.
7. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 288 с.
8. Graber, D. A. Political languages. In D. Nimmo and K. Sanders (eds), *Handbook of Political Communication* / D. A. Graber. – Beverly Hills : Sage, 1981. – P. 195–224.

References

1. Vorkachev, S.G. 2004. Schastie kak lingvokulturnyi kontsept. Moscow: ITDGG "Gnozis".
2. Zhabotinskaia, S. A. 2005. "Leksicheskoe znachenie: printsypy postroeniya kontseptualnoi seti". *Zlovo z perspektywy jezykoznawcy i tłumacza*, 2: 53–62. Gdansk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdanskiego.
3. Kubriakova, Y. S., and Demiankov, V. Z., and Pankrats, Y. G., and Luzina L. G. 1996. *Kratkiy slovar kognitivnykh terminov*. Moscow: Mosk. gos. un-t.
4. Mudrachenko, Tetiana. 2013. "Aktualizatsiia kontseptu UKRAINA v suchasnomu anhlomovnomu hazetnomu diskursi". PhD diss., Khark. nats. un-t ім. V. N. Karazina.
5. Ostapchuk, V. 2015. "Konsept Ukrainy u tvorchosti T. Shevchenka". *Kiivski polonistichni studii*, 154–158.
6. Stepanov, Y. S. 2001. *Konstanty: slovar russkoi ku'tury*. Moskva: Akademicheskiv provekt.
7. Teliia, V. N. 1996. *Russkaia frazeologii. Semanticheskii, pragmaticheskii i lingvokulturologicheskii aspekty*. Moscow: Yazyki russkoy kultury.
8. Graber, D. A. 1981. "Political languages". *Handbook of Political Communication*, edited by D. Nimmo and K. Sanders, 195–224. Beverly Hills: Sage.

Кишеня Юлия. Вербализация концепта УКРАИНА в англоязычных выступлениях Президента Украины Петра Порошенко. Статья посвящена исследованию концепта УКРАИНА в речах Президента Украины. Материалом послужили тексты англоязычных выступлений Петра Порошенко за 2014, 2017 годы. Актуальность темы обусловлена постоянным ростом научного интереса в лингвистике к концепту вообще и концепту Украина в частности, что объясняется стремительной интеграцией Украины в мировые процессы и заинтересованностью мирового сообщества во внутренней ситуации в нашей стране. В работе кратко охарактеризованы основные функции и особенности политического дискурса, к которому относятся выступления Президента; предложены определения концепта с точки зрения лингвокогнитивного и

лінгвокультурологічного підходів; определено имя концепта – UKRAINE, виявлені ключеві слова-номінатори даного концепта в дослідюваних одиницях дискурсу: Ukraine's... / ...of Ukraine, Ukrainian, Ukrainians, Ukrainian people, Ukrainian State, we, nation, country, home; зробана ідеографічна параметризація лінгвокультурного концепта Україна, встановлено, що фрейми дослідюваного концепта задействують слоти, які показують просторові та територіальні, часові, ролеві характеристики, характеристики воліздъявлення та державної позиції. Заповнені слоти предметного фрейма концепта УКРАЇНА, виходячи з принципів когнітивної лінгвістики, коли фрейми використовуються для побудови концептуальних структур: УКРАЇНА одна, УКРАЇНА вільна, миролюбива, невіддільна; УКРАЇНА існує з порушеним суверенітетом, з частково окупированою територією, відчуваючи агресію з боку Росії; УКРАЇНА існує в Європі, світі, існує зараз, тоді, завжди. В перспективі вважаємо актуальним завершити фреймовий аналіз, заповнивши слоти таксономічного, предметного, посесивного, акціонального та компаративного фреймів.

Ключеві слова: політичний дискурс, концепт, слова-номінатори концепта, ідеографічна параметризація, фрейм, фреймовий аналіз.

Kyshenia Yuliia. Verbalisation of the Concept UKRAINE in the English Speeches of the Ukrainian President Petro Poroshenko. The article is devoted to the study of the concept UKRAINE in the speeches of the President of Ukraine. The material studied were the texts of the English speeches of the Ukrainian President Petro Poroshenko. The topicality of the investigation is due to the constant growth of the scientific interest in linguistics towards the concept in general and the concept of Ukraine in particular. The paper outlines in brief the main functions and features of the political discourse, as the speeches of the President are a part of the political discourse. The definitions of the concept are proposed in terms of linguocognitive and linguocultural approaches; the name of the concept (UKRAINE) is defined, the key words-nominators of this concept in the discourse units under investigation are identified: Ukraine's... / ...of Ukraine, Ukrainian, Ukrainians, Ukrainian people, Ukrainian State, we, nation, country, home; the ideographic parametrization of the linguocultural concept UKRAINE is made, it is defined that the frames of the concept under study involve slots that show spatial and territorial, temporal, role characteristics, characteristics of will expression and state position. The slots of the subject frame of the concept UKRAINE are filled, based on the principles of cognitive linguistics when frames are used to construct conceptual structures: UKRAINE is unique, UKRAINE is free, peaceful, integral; UKRAINE exists with broken sovereignty, with a partially occupied territory, sufferinf from Russian aggression; UKRAINE exists in Europe, the world, exists now, then, always. In the long term, we consider it important to complete the frame analysis, filling the slots of taxonomic, presentive, possessive, actional and comparative frames.

Key words: political discourse, concept, word-nominators of the concept, ideographic parametrization, frame, frame analysis.

УДК 801.54+33

Ольга Клименко

ГЕНДЕРНО НЕЙТРАЛЬНІ ОДИНИЦІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У статті зроблено спробу дослідити причини виникнення й особливості функціонування в мовленні певних верст населення англійської мовної спільноти США гендерно нейтральних займенників, що не вказують на стать і є етично нейтральними, які мали за мету створення заміни гендерно-маркованим займенникам *he* та *she*. Встановлено, що з посиленням феміністичного руху та початком боротьби за права осіб, які належать до сексуальних меншин, з'являються нові гендерно-нейтральні займенники, котрі використовують не лише феміністи, а й представники ЛГБТ спільноти як звернення до людей нетрадиційної орієнтації для підкреслення гендерної варіативності або уникнення вказівки на гендер людини. Традиційний займенник *they* у значенні однини вживається переважно для того, щоб назвати особу, стать якої не є відомою мовцєві. Нові гендерно нейтральні займенники використовуються для уникнення дискримінації жінок, називання осіб, які мають невизначений гендер і є засобом дотримання політкоректності в сучасній англійській мові.

Ключові слова: Гендер, гендерно нейтральні займенники, гендерна маркованість, гендерна варіативність, гендерна політкоректність.

Постановка наукової проблеми та її значення. Останнім часом вивчення гендеру як суспільного явища викликає неабиякий інтерес серед науковців. Гендер існує у свідомості, формується у мові та реалізується через мовлення і є суспільно зумовленим розумовим конструктом, що детермінує сприйняття мовної особистості. Зміни в розумінні поняття «гендер»